

partii naleraq

Nuuk, 26. marts 2015

Per Rosing-Petersen

UPA2015/51

Pisortat inissiaataanik aqutsinermi akissajaatit ikililernerqarsinnaanerannik periarfissat pillugit misissuisoqarnissaanik apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut Ilaasortaq Hans Enoksen, Partii Naleraq)

Siullermeerneqarnera

Pissutsit inuiaqatigiit amerlassussaannut naleqqussarlik inuiaqatigiit akisunerulersitsinermik kinguneqartumik naleqqussartinnagit, taama Partii Naleqqamiit aallarnerusuppugut uunga apeqquteqaat aallaavigalugu Hans Enoksenip oqallisissiaanut soqutiginarluinnartumut.

Qineqqusaarnerup nalaanili Partii Naleqqamiit qaqeqattaagarput tassalu pissakinnerusut qanoq nunatsinni amerlanerulluinnaqqinnaartiginerat qujanartumik Naalakkersuisut Siulittaasuata nassuerutigai pisortat suliffeqarfiutaanni siulersuisuni ilaasortat isumasioqatigiitinneqarnerani.

Tassani nassuerami akissaateqarneq tunngavigalugu inuiaqatigiit aningaasaqarnikkut agguataarnerani pissakinnerpaat 50-60%-it missaaniimmata, taamaattumik pissutsit aqqittariaqarlunnarput, taamaakkallarneranilu pissutsit taamaanneranut naleqqussaasoqartariaqarluni.

Qinikkatut sulinitssinni Inatsisartuugutta Naalakkersuisuuguttaluunniit nunarsuami nunat ataasiakkaat naqisimanninnerpaamik tunngaveqarlutik ingerlatsisut eqqaassanngikkaanni atugarissaarnerulersitsinissamik tunngaveqarlunnarlutik ingerlatsisussaapput, killormuunngitsoq.

Politikkikkut anguniakkagut, tassanilu atugarissaarnerulernissaq, angutserlugit ”sakkussatsinnik” ujjartuuassaagut tamanna qulakkeerumallugu. Ukiorpaalunngulersumilu tamanna qaqittuaraluarlugu akuersaarneqarsinnaanngilluinnartumik killiffipput imaappoq – politikkikkut atugarissaarnerulernissamik anguniagaqaraluartilluta, suliffeqarfiit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit pisortanik pigineqartut annertuupilusuumik inuiaqatigiit ineriartorluarnissaanik pakkersimaarinnittuugamik, ersarissassagutsigulu una 2011-mi aalisagartatsinnik naleqarnerulersitsinissamik Ilulissani aqqissuisuullunga isumasioqatigiitsinermi una oqariartuutigineqarpoq:

”Igitsinimi Præsident Mubarak-ip (taamani mumisitsileruttornerup nalaani) sakkutuuni sakkuliullugit inuiaqatigiit naqisimavai, nunatsinnilu Naalakkersuisugut suliffeqarfissuit sakkuliullugit inuiaqatigiit kalaallit naqisimavai.”

Sulilu assiliaq taanna ajorsiaruinnarluni. Ila tamanna ilumoorinnaavaa? Kiap illersorsinnaavaa? Partii Naleqqamiit pisariaqarsoraarput partiit ataasiakkaarlugit aperisariaqarlugit Siumut? Inuit Ataqatigiit? Demokraatit? Atassullu?

Sukkut iluaqutigaagut KNI Pilersuisoq A/S nioqutissanik EU-mi akisunerpaanik pisiniarfimminik immiisartog? Royal Arctic Line A/S nioqutissanik EU-mi akisunerpaanik piginneqatigiiffik alla pigisatta pisiaanik aallertartog?

INI A/S nunatsinni pissakinnerpaanut ineqarnikkut periarfissiisussaq akit tungaatigut ima qaffasitsigilersumik akilersuititsilernikoq allaat pissakinnerpaat aqqusiniinnarmut anisittalernikuullugit?

Air Greenland A/S inuiaqatigiit minnerpaamik 85%-iisa akissaqartinngilluinnagaat taamaattorli akileraartarnermikkut akileeqataaffigisartagaat angallannermut isumalluutigissallugu?

Polar Oil A/S ukiup affaa sinnilaarlugu akinik 60 ørit tungaanut qaffaasoq kingunitsiannguanilu 30 øri ataatilaarlugu appaasoq, nunarsuarmigoog ikummatissap akia qaffakkiartuinnarnera ilaatigut pequtugalugu, uffa nunarsuatsinni orsussap akia 40-50%-i angullugu akikillinikuusoq tamatta ilisimaarilinnuatsiareernitsituut?

Royal Greenland A/S nunarsuarmi aalisakkat akii qaffasissumik inissisimagaluartut aalisartortagut sualummik umiatsiaararsortut ilaanni toqu ajaperlugu pisaminnik tunisiartortartut akilutsittuassallugit, uffali nunarsuarmi aalisakkat akiisa qaffasinneri nikingarneq ajortut?

Tele Greenland A/S immaqa nunarsuarmi attaveqatigiinnermi akit qaffasinnerpaanik akilersuititsisoq? Suli ilaartorsinnaavagut... akuersaarnartuutippisigiit?

Allatut ersarissaaqqilaassaguma uunga qulequttamut naapertuuttumik Robin Hood-imik oqaluttualiannguaq uaguinnaangitsoq nunarsuamioqatittalu aamma ilisimallugaat assersuusiornitsinni tunngavigilaartigu.

Tassani ilisimaaraarput inuk Robin Hood-i tassaasoq pisuuniik aalleriarluni pissakinnerusunut agguaassisartuusoq. Illuatungeraalu Nottingham-ip Sheriff-ia, taassuma killormorluinnaq pissakittuniit – atugarlioreeqisuniit aalleriarluni pissaqarnerpaanut agguaassisartuuvoq.

Nunattalu aqunneqarnera assilianngorlugu assersuutigissagaanni tassannga oqaluttuannguamik nunatta aqunneqarnera Nottingham-ip Sherifiata ileqqulersorneratut ingerlatsisoqarpoq, tamannalu akuersaarneqarsinnaangilaq, ukiuni 2000-ikkunni.

Tamakku ilisimaaralugit tupigusunnangitsuunnngilaq Naalakkersuisooqatigiit qineqqusaarnerup nalaani uteqattaagarput tusaasimagunarlugu iliuusissalli nalulluinnarpassillugit massakut ilanngunnikup siunertarooq tunngavigalugu, siusinaartumik sulisinnaajunnaarsiutisiallit

”aaqqissuusseqqiffimmatigit”, uffali aallaqqaataagallartumik 40 miliuuninik sipaarfiginiarneqartut, aaqqissuusseqqinneq taava sordiaasimanerpoq.

Partii Naleqqamiit inuiaqatigiinnut tigussaasumik aaqqiissutissamik aaqqissuusseqqinneq eqqartorparput sunaanersoq ilisimaaralugu, inuiaqatigiilu taamannak pilliuteqartinnagit, taamaattorli atugarissaarnerulersitsinermik kinguneqartitsisumik.

Taamatut oqaaseqariarluta una inissiaqarnermut oqallissaarut tunngassuteqarpassinnerummat siunnersuuteqartoq tapersissuarput, tassami aamma nalunnginnatsigu tamatta soorunami taamannak ineqarnermi A/S-inik tunngaveqarluta inuit 56.000-it missaaniittut kiffartuunnarutsigit qularnangilaq aningaasartuutininik matusiniarnissaq annertunerusoq atuisut akilertussaassagaat, taamaattumik aperisariaqalerpugut, taama ikitsigitilluta sooq inissiatileqatigiiffiit nunatsinni pingasuusariaqarnerat? Kikkunnut tamanna iluaqutaagami?

Akit tungaatigut kiffartuunneqarnikkullu ukiorpaaluit taama ingerlatsereerluta takusinnaalluarparput kiffartuussanut, tassalu innuttaasunut tamanna minnerpaamilluunniit iluaqutaanngitsoq. Taava sooq iluatsinngittoq takusinnaallugu ingerlatseriaaseq taamaattoq ingerlatiinnassavarput? Qularnangilaq akikinneruinnarani aammali kiffartuussineq eqaannerusoq sukkanerusorlu tunngavigalugu innuttaasut pissarsiaqarnerunissaat aqutissiuutissagaluaripput.

Partii Naleqqamiit aamma aningaasamut inatsisissap siullermeerneqarnerani piumasaaqatigaarput inissiaruarni ilaatigut minnerpaamik ukiuni 40-ni akilersuillutik najugaqarsimasunut inigisai tunniunneqartariaqartut.

Aningaasemeeruttulernitta nalaani aamma tusartualikkatsinni una periarfissatsialak atorniartigu innuttaasunik kiffartuusineq aaqqissuuteqqillugu, taamasilluta inuiaqatigiit ulluinnarni atugaannik eqaannerulersitsiinnarata aamma akikinnerulersitsinissamik aqutissiuussisa, suliffeqarfiit pigisagut siunertamut assortuisumik ingerlatsiunnaartillugit akerlianilli kivitseqataalersillugit, tassanilu aamma allaffissornikkut eqaallisaaneq naleqqussaaneq aamma aqutissiuullugu.

Qujanaq.